

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

2010. évi szakmai feladatok teljesítése

1. Az éves működés jogi-szervezeti keretei

- 1.1. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának megalapítása gróf Teleki József, az MTA első elnöke nevéhez fűződik, aki 1826-ban 30 000 kötetes családi könyvtárának felajánlásával vetette meg az Akadémia első tudományos intézményének alapjait. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el, történeti szempontból is országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és egyéb információhordozókon található anyagot gondozó nemzeti intézmény.
- 1.2. Az intézmény működését az Akadémiai Törvény (az 1994. évi XL. törvény és annak módosításáról szóló 2009. évi XX. törvény) 19. § (3) bekezdése és a kapcsolódó Alapszabály 59. § szabályozza. A szakmai feladatokat a nyilvános könyvtári ellátásról szóló 1997. évi többször módosított CXL törvény írja elő. A munkatársakra a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény és annak végrehajtási jogszabályaiban foglalt rendelkezések vonatkoznak. Az MTA Könyvtára, mint költségvetési szerv az Áht. és az Stv. hatálya alá tartozik.
- 1.3. Az intézmény vezetésében beállt változás, hogy a régi/új főigazgató-helyettest, dr. Téglási Ágnes 2010. január 1-től 5 évre nevezte ki a főigazgató.
- 1.4. A könyvtár lapos hierarchikus szervezetben működik 2008 óta.

2. Szakmai tevékenység**2.1 Az alapító okiratban meghatározott feladatok megvalósítás:**

A Könyvtár állománya a korábbi évek gyakorlata szerint vásárlás, ajándék és csere útján gyarapodott. A nyomtatott dokumentumok mellett folyamatosan emelkedik az elektronikus tartalmak száma. Ezek feldolgozása és szolgáltatása új feladatok projekt jellegű munkavégését teszi szükségessé. Az állományvédelem és megőrzés érdekében NKA pályázati forrásból fedezzük a különgyűjtemények restaurálását, kötését, savtalanítását, stb. Digitalizálással ugyancsak az állomány megőrzését és széles körű hozzáférését biztosítjuk. Új digitális gyűjteményekkel gyarapodtunk, elkészült a Radnóti honlap és egy ajándékozás kapcsán Ady honlapot is készítettünk. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára csatlakozott az eBooks on Demand (EoD) európai kezdeményezéshez, melynek keretében 10 ország 23 könyvtára digitalizál olvasói megrendelésre szerzői jogi védelem alá nem eső könyveket.

A Levéltár iratállományának növekedése 51,48 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3210,25 ifm-t. Az átvett jelentősebb irategyüttesek: OTKA Iroda 21,6 ifm, Magyar Közgazdasági Társaság 6 ifm, MTA Lakásügyi Bizottság 4,56 ifm, és Doktori Tanács 3,6 ifm. A hanganyag-gyűjteményünk az elmúlt évben 405 tétellel gyarapodott az elnökségi titkárságról érkezett kazettákkal.

2010-ben 20 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 152 alkalommal 1211 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 366 másolatot készítettünk számukra, 12 esetben pedig írásban adtunk választ nekik. Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más hivataloknak) 107 esetben adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő

iratot és 323 másolatot készítettünk. 23 esetben írásban adtunk választ az érdeklődőknek. Munkaviszony-igazoláshoz 6 esetben kerestünk anyagot.

2.2 kiemelkedő jelentőségű programok, tevékenység: Az MTA Könyvtára és öt akadémiai kutatóintézet által létrehozott konzorcium **Athenaeum az Interneten** címmel 70 millió Ft támogatást nyert az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) keretében meghirdetett pályázaton. Az elnyert támogatás lehetővé teszi, hogy az MTA Kémiai Kutatóközpont, az MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet, az MTA Pszichológiai Kutatóintézet, az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet és az MTA Világgazdasági Kutatóintézet könyvtárai, valamint az MTA Könyvtára gyűjteményeinek jelentős része 2011 őszétől az Interneten is kereshető lesz. Az MTAK honlapja „Felhasználóbarát honlap” minősítést kapott, a Gábor Dénes digitális gyűjtemény „Az év honlapja” díjat nyert.

Az olvasószolgálat munkatársai kérdőív segítségével mérték fel az elektronikus tartalom-szolgáltatás iránti igényt, a XXI. század könyvtárhasználati szokásait, s e felmérés alapján alakították ki új szolgáltatásainkat. 2010. december 1-jén megnyitottuk II. emeleti közösségi tereinket. Az átépítés nyomán 16 férőhelyes digitális dolgozószoba, társalgó és dohányzó-helyiség áll az olvasók rendelkezésére. Könyvtári rendezvények céljára ugyanitt előadótermet és videokonferencia-termet is kialakítottunk. A beruházás az MTA és részben az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) pályázat támogatásával valósult meg.

Az év kiemelkedő rendezvénye a Művészeti Gyűjteménnyel közösen rendezett Széchenyi kiállítás, amelyet 4500 fő látogatott meg.

2.3 A szakmai tevékenység összefoglaló adatai táblázatban

Könyvtári állomány	A tárgyévben beszerzett	Tárgyév december 31-ei állomány
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (<i>kötet</i> ,	8 866	1 534 358
Kartográfiai dokumentum (<i>db</i>)	0	1 141
Nyomtatott zenei dokumentum (<i>db</i>)	0	0
Hangdokumentum (<i>db, tekercs</i>)	1	
Képdokumentum (<i>db, tekercs</i>)	4	32 591
Elektronikus (digitális) dokumentum (<i>db</i>)	99	816
Egyéb dokumentum (<i>db</i>)	415	711 905
A szolgáltatóhely saját állománya (<i>db</i>)		
Összesen: (1-7.)	9 385	2 280 883
Érték (<i>ezer Ft</i>)	135 750	
Állománygyarapításra fordított összeg a KIFIZETETT SZÁMLÁK alapján		107 418
A könyvtárból kivihető kölcsönözhető állomány (<i>kötet, db</i>)		

Kurrens folyóiratok				
Nyomtatott	formában	A címek (féleségek) száma <i>összesen</i>	1 978	
		A példányok száma <i>összesen</i>	2 000	
Digitális		A címek (féleségek) száma <i>összesen</i>	17 555	
Könyvtárhasználat				
Használó (fő)	Regisztrált használó		4 940	
	a <i>Regisztrált használóból</i> újonnan regisztrált		1 208	
	Aktív használó		4 225	
Használat	Használatok (<i>alkalom</i>)	Személyes (helybeni) használat <i>összesen</i>	37 882	
		Az <i>Összes személyes használatból</i>		12627
		Távhasználat	telefon, fax, e-mail	8 031
		OPAC, honlap	727 015	
	Kölcsönzött dokumentum (<i>db</i>)		224 855	
	Közvetlenül (helyben)használt dokumentum (<i>db</i>)		105 525	
Könyvtárközi kölcsönzés	Beérkezett kérés		2 702	
	Adott dokumentum (<i>db</i>)	Eredetiben	1 809	
		Másolatban	Nyomtatott formában	43
			Elektronikus	739
	Küldött kérés		539	
	Kapott dokumentum (<i>db</i>)	Eredetiben	473	
		Másolatban	Nyomtatott formában	9
Elektronikus			19	
A referenz kérdések száma		2681		

Rendezvények	Rendezvények száma	Résztevők száma
	1.	2.
Kiállítások	6	4 950
Egyéb rendezvények	23	916
Összesen (1–2.)	29	5 866
<i>Az egyéb rendezvényekből a használóképzést szolgáló</i>	14	266

Levéltári állomány

2010. évi gyarapodása	Teljes állomány 2010. dec. 31-én
iratfolyóméter (ifm)	iratfolyóméter (ifm)
51,48	3210,25

Levéltári kutató- és ügyfélszolgálat számokban:

Kutató	Kutatási alkalom + ügyfélszolgálat	Kiemelt anyag	Másolat	Írásbeli tájékoztatás
20	152	1211	366	12
	107		323	23

2.4. következő évi szakmai tervek ismertetése: 8,3 millió forint elvonás és további összegek zárolása a gyűjteményfejlesztést ellehetetleníti. 2011-re az Akadémiai Kiadó kiadványait elektronikus formában bocsátjuk cserepartnereink rendelkezésére, így legalább a postaköltséget tudjuk csökkenteni. A TÁMOP pályázat sikeres befejezése mind a feldolgozásban, mind a szolgáltatások színvonalának emelésében megmutatkozik majd. 150 ezer rekorddal több mű lesz kereshető távoli eléréssel az elektronikus katalógusainkban; a honlapon keresztül interaktív szolgáltatásokat kínálunk. Az egyetemisták és tehetséges középiskolások számára könyvtárhasználati, forrásismereti kurzusokat kínálunk, hogy bevezethessük őket a szakirodalom használatába, információ keresésbe. Agora programok széles skáláját kínáljuk, hogy minél több érdeklődőt csalogassunk be a könyvtárba és inspiráló szellemi műhellyé váljunk.

A tudományos információs infrastruktúrát az EISZ és az MTMT szolgáltatásaival kívánjuk hosszú távon biztosítani a teljes hazai tudományos közösség számára.

Filozófiai olvasóterem kialakítását tervezzük a könyvtár I. emeletén, Molnár Tamás hagyatékának befogadására és kutathatóvá tételére.

Budapest, 2011. február 21.

.....
dr. Téglási Ágnes
főigazgató-helyettes